

Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL (16 Nisan 1919 - 30 Ağustos 2002)

ADD'nin 3 numaralı kurucu üyesi Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL'in mesleki engin bilgisinin yanında toplumsal olaylara duyarlılığı, kaleme aldığı yazılarda ve gerçekleştirdiği eylemlerde açıkça görülmektedir.

Yaşamı ve Yapıtları

16 Nisan 1919'da Bandırma'da doğdu. 1943'te İstanbul Üniversitesinden mezun olduktan sonra 1950'de Gülhane Askeri Tıp Akademisinde Genel Cerrahi Uzmanlığı yaptı. 1953 ve 1955'te Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde Genel Cerrahi Başasistanlığı yapmasının ardından doçent oldu. Daha sonra Amerika Birleşik Devletlerine giderek New York'taki Columbia Üniversitesinde Kanser Cerrahisi ve Patoloji eğitimi aldı. Türkiye'ye döndüğünde 1965'te Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Profesörü oldu; kuruculuğunu yaptığı bu bölümde birçok ünlü cerrah öğretim üyesi yetiştirdi. Yurtiçi ve dışında genel cerrahi ve kanser araştırmaları konusunda uzmanlaştı. 1986'da emekli olduktan sonra on beş yıl boyunca Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesinde çalıştı. Bu üniversiteye ve alanına katkılarından ötürü "Dr. Hüsnü Göksele Müzesi ve Kütüphanesi" açılmıştır.

Başta Ulus ve Cumhuriyet gazeteleri olmak üzere çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları yayımlandı.

5 Mayıs 1984'te aralarında Hüsnü GÖKSEL'in de yer aldığı 1.256 aydın "Türkiye'de Demokratik Düzene İlişkin Gözlemler ve İstemler" başlıklı altı sayfalık "*Aydınlar Dilekçesi*"ni imzaladı. Bu dilekçeyi Cumhurbaşkanlığı ve TBMM Başkanlığına Prof. Dr. Fehmi YAVUZ, Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL (Sözcü), Prof. Dr. Bahri SAVCI, Bilgesu ERENUS ve Aziz NESİN sundular. Bu olay üzerine yargılanıp mahkûm oldular; ancak onların bu "*suçu*" yetkililerce affedilmiştir.

Hüsnü GÖKSEL, tüm aydınlar için ders niteliğindeki girişimiyle bu affı kabul etmeyerek bir üst mahkemeye başvurmuş; kendisini ve dilekçede imzaları bulunan aydınları suçlu bulan yasa maddesini *mahkemeye vererek* bu maddenin Anayasaya aykırı olduğunu belirtmiştir. Mahkemenin bu görüşü kabul edip "söz konusu maddenin Anayasaya aykırı olduğu"na karar vermesi üzerine hocamız, hem yeni bir demokratik zafer daha kazanmış hem de ülke aydınlarına ve öğrencilerine verdiği derslerine, bu cesur eylemiyle yeni bir öğreti daha eklemiştir.

ADD'nin değerli kurucusu Prof. Dr. Nusret FİŞEK'in öncülüğünde Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi, 28 Eylül 1985'te idam cezasının kaldırılması için Cumhurbaşkanlığına, hükümete ve TBMM Başkanlığına dilekçe vermiştir. Daha sonra yargılanmalarına yol açan bu girişimi, Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL de desteklemiş, Cumhuriyet gazetesine yazdığı makaleyle "ölüm cezasına" karşı çıkmıştır. Bu nedenle yargılanarak mahkûm olmuş, ancak cezası takipsizlik kararıyla düşmüştür.

Hüsnü GÖKSEL, 1984-1988 arasında Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu Üyeliği görevinde bulundu. Birleşmiş Milletler 1986 Dünya Barış Yılı'nda "Atatürk ve Dünya Barış Yılı" başlıklı Birleşmiş Milletler Yılığında konuk yazar olarak katıldı. 2000 yılında yakalandığı Multipl Myeloma hastalığı nedeniyle 30 Ağustos 2002'de yaşamını yitirdi.

Hüsnü GÖKSEL'in toplumsal duyarlılığını, insancılığını ve aydın kimliğini yansıtan iki anısını sizlerle paylaşmak isteriz.

* * *

Amerika'dan gelirken ameliyathanede hekimlerin ve hastaların giyeceği giysilerin, kullanılacak örtülerin örneklerini alıp getirir. Başasistanken ameliyathanelerin dekorasyonu ve aksesuarlarıyla ilgili düşüncesini de fahri asistan Yüksel BOZER'e açar.

Yüksel BOZER, yeğeni Yağmur'un Sümerbank Genel Müdür Yardımcısı olduğunu söyler. Kalkıp birlikte Sümerbank'a giderler; "Bize şu kumaştan, şu renkten gerekiyor," derler. "Kaç metre" diye sorulunca da "30 km" derler. Yağmur Bey, ilk başta biraz şaşırır; ama bu kadar ciddi konuşan doktorların heyecanını da paylaşır ve tüm fabrikaları durdurtup yeşil pamuklu kumaş dokunmasına karar verir; parasının nereden çıkacağı bile belli olmadan bu idealist çalışmaya destek verir. Kumaşların hazırlanmasından sonra Hüsnü GÖKSEL, Yardımseverler Derneği'ne gider; atölyelerde dikilmesi için anlaşır. Sıra, bu yapılanların hastanelerde kullanılmasına gelmiştir. Bu konuda Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Nusret FİŞEK arkasında durmuş, bu giysi ve örtüleri Türkiye'nin tüm hastanelerine göndermek üzere almıştır. Herkes çok mutludur. Bütün uzmanlar, asistanlar, herkes... Yalnız, profesörler hoşlanmaz bu işten; ayrıcalıklarına dokunulmuş gibi algılarlar konuyu. Ortak bir formayı giymeyi kendilerine yakıştıramayanlar vardır içlerinde; ama bir süre sonra tüm hastanelerde bu uygulama rutinleşir. İşte o gün bugündür Türkiye'deki bütün hastanelerde bu yeşil ameliyat giysileri, maskeleri ve takımlar kullanılmaktadır.

* * *

8 Ocak 1976 sabahı Hacettepe Üniversitesi önünde vururlar Nuray ERENLER'i. Gencecik kız öğrencinin boynuna saplanır kör kurşun. Atatürk heykeli önünden rektörlüğe gitmekte olan Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL yardımına koşar; elleri ve giysisi kan kırmızı olmuştur. Nuray'ın atardamarına bastırır hekim parmağını, yaşam donmasın diye... Nuray, ölüme birkaç gün direnebilir ancak.

Ceyhun Atuf KANSU, o günlerde şu dizelerle dile getirir, Göksel'in insancıl yaklaşımını:

Sevgili doktor Hüsnü
Tut boyun damarını
Ölümün karanlığına kapa
Sabah ışığına aç gözlerini
Kızımın, bacımın, güzelimin.

Tut ki dolansın daha kan
Mayıs yeli saçlarında
Bir daha açsın kiraz dalı
Işısın kar yıldızı bir daha
Kızımın, bacımın, güzelimin.

Tut ki belki yarın
Bir kan gülüyle dönüp gelecektir.
Bahçesine yaşamanın
Beynin bahar düzeni
Kızımın, bacımın, güzelimin.

Tut ki parmak ucunda ağır ağır
Akan ırmak atar damar
Bir ovaya yayılıyor
Aman ölüme yol verme
Çevir gitsin çiçek denizine
Kızımın, bacımın, güzelimin.

Sevgili Doktor Hüsnü
Tut boyun damarını
Ilık ılık akan sevgidir
Düşmanlıktır duran, koma
Kanını bahçe kapısında
Kızımın, bacımın, güzelimin.”
(16 Ocak 1976)

Yapıtları

- Bu Dağların Arkasında Başka Dağlar Var
- Ben Bu Menekşeleri Senin İçin Topladım
- Gümüş Kemerli Kız
- Ayışığı Sonatı
- Barışa Özlem
- Lacivert Mayolu Kız
- Bunca Yağmurların Söndüremediği

Aldığı Ödüller

- İstanbul Tabip Odası “1985-86 Prof. Dr. Erich Frank Üniversite Özerkliği Ödülü”
- 1986 Mülkiyeliler Birliği “Özerk ve Demokratik Üniversite Ödülü”
- Ankara Tabip Odası “1988 Onur Plaketi”
- Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi “1988 İnsan Hakları Ödülü”
- İstanbul Tabip Odası “1989 Sevinç Özgüner Barış ve Demokrasi Ödülü”
- İstanbul Üniversitesi “1997 Atatürk ve Laiklik Ödülü”